

RAZPIS TEKMOVANJA IZ ZNANJA BIOLOGIJE ZA PROTEUSOVO PRIZNANJE ŠOLSKO LETO 2022/2023

Prirodoslovno društvo Slovenije organizira tekmovanje iz znanja biologije za osnovne šole za Proteusovo priznanje. Tekmovanje je organizirano na dveh nivojih – šolskem in državnem. Na šolsko tekmovanje se lahko prijavijo učenci 8. in 9. razredov osnovnih šol. Več o pogojih udeležbe na državnem tekmovanju in ostala pravila tekmovanja si preberite v Pravilniku tekmovanja, ki je objavljen na spletni strani www.proteus.si.

Tema tekmovanja v šolskem letu 2022/2023 bo Mehkužci, učenci in učenke pa naj poznajo naslednja področja:

- Splošne značilnosti mehkužcev (telesna zgradba, razredi, življenjski cikel, razlike med polži in školjkami)
- Ekologija (prehranjevanje, življenjske združbe, plenilci)
- Tipi razmnoževanja
- Prilagoditve na okolje
- Pomen v okolju
- Ogroženost mehkužcev in njihovo varovanje

Skupine mehkužcev in njihove značilnosti:

Polži (Gastropoda) - veliki vrtni polži - voleki - gološkrGARJI - porcelanke oz. kavriji

Školjke (Bivalvia) - pokrovače - leščurji - unionidi

Glavonožci (Cephalopoda)

Slonovi zobčki (Scaphopoda)

Oklopniki oz. hitoni (Polyplacophora)

Latinskih imen ni potrebno poznati.

Šolsko tekmovanje bo **v sredo, 19. oktobra 2022 ob 13.00, državno pa v petek, 2. decembra 2022 ob 15.00.** Šolsko tekmovanje bo trajalo 45 minut, državno pa 90 minut.

Tekmovanja se lahko udeležijo učenci 8. in 9. razreda. Vsi, ki vas zanima tovrstno tekmovanje in preverjanje znanja se lahko do 21. 09. 2022 PRIJAVITE PRI UČITELJU BIOLOGIJE.

Zapisal: Boštjan Železnik

PRIPOROČENA LITERATURA 2022/2023

Seznam priporočene literature ni obvezna literatura.

Poiščete lahko tudi druge vire. Vsi navedeni viri (razen knjig) imajo dodano povezavo.

Literatura:

- Simič J.: Polži in školjke slovenskega morja: vodič za določanje pogostejših polžev in školjk našega morja. Piran: Mediteranum, Zavod za revitalizacijo mediteranske kulture; 2014. Cena: 11€
- Sket B, Gogala M, Kuštor V.: Živalstvo Slovenije (poglavje o mehkužcih, 109-132), Tehniška založba Slovenije; 2003.
- Kardelj M, Jeršek M.: Polži in školjke iz Jadranskega morja. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije; 2016.
- Godfrey-Smith P. Drugačen um: hobotnice in razvoj inteligentnega življenja. 1. natis. Ljubljana: UMco; 2021.
- Bole J.: Polži tal: priročnik za spoznavanje in biološko delo. Ljubljana: Prirodoslovno društvo Slovenije; 1994.
- Bole J.: Ključi za določevanje živali. [4], Mehkužci, = Mollusca. Ljubljana: Inštitut za biologijo Univerze v Ljubljani; Društvo biologov Slovenije; 1969.
- Arthur A.: Polži in školjke. Murska Sobota: Pomurska založba; 1993
- Richter M.: Naše morje: okolja in živi svet Tržaškega zaliva = Our sea. 2. izd. Piran: Mediteranum, Zavod za revitalizacijo mediteranske kulture; 2014
- Turk T.: Pod gladino Mediterana. 1. izd. Richter M, editor. Ljubljana: Modrijan; 2007
- Lipej L, Trkov D, Mavrič B. Polži zaškrGARJI slovenskega morja. Piran: Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja; 2018

- Simič J.: Razširjenost in ogroženost navadnega škržka (Unionidae: Bivalvia: Mollusca) na Ljubljanskem barju: diplomsko delo: univerzitetni študij = Distribution and endangerment of thick shelled river mussel (Unionidae: Bivalvia: Mollusca) on Ljubljana Moors (Ljubljansko barje) [Internet]. Ljubljana: [J. Simič]; 2013. Povezava do diplomskega dela: http://www.digitalna-knjiznica.bf.uni-lj.si/biologija/dn_simic_jan.pdf
- Govedič M.: Velike školjke celinskih voda Slovenije: razširjenost, ekologija, varstvo [Internet]. Miklavž na Dravskem polju: Center za kartografijo favne in flore; 2017. p. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (32)). Povezava: <http://www.ckff.si/publikacije.php>
- Dermastia M. Goli polž s pogonom na sončno energijo. *Proteus*. 2009;72(1):19–22.
- Hudoklin A.: Najdene prve žive jamske školjke v Sloveniji. *Proteus*. 2011;73(6):264–7.
- Slapnik R.: Sladkovodni in kopenski mehkužci. *Proteus*. 2004;67(2/3):98–104.
- Slapnik R.: Mehkužci v parku Škocjanske jame. *Proteus*. 2017;79(7/8/9):374–383.
- Mlinar C, Knapič T.: Izumiranje neke vrste – primer leščur. *Trdoživ*. 2020;9(2):8–10. Povezava do članka: <https://www.dlib.si/stream/>
- Moja velika knjiga o živalih. Ljubljana: Tuma; 2006. Povezava (poglavje mehkužci): <https://books.google.es/books>

Priporočeni podcasti:

- [METAMORFOZA 054: POLŽI IN ŠKOLJKE, 1. DEL](#)
- [METAMORFOZA 055: POLŽI IN ŠKOLJKE, 2. DEL](#)

Priporočeni videi:

- Slapnik R, Dular Radovan A, Perme B, Gaspari M, Vokač A.: Polži [Internet]. [S. l.]: TV Slovenija; 2014. p. (30 min, 12 sek). Povezava do videa: <http://4d.rtv slo.si/arhiv/>